

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI

CENA PRENUMERATY. Miesięcznie a przesyłka pocztowa 2,50 zł. Dla odbierających pisemno miejsce 2 zło. Cena pojedynczego numeru 10 groszy. Konto czekowe w Pocztowej Kasie Oszczędności Nr. 6126.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA
Częstochowa, Najów, Marji P. 25, Tel. 2245 Skrz. P. 65.
Redaktor lub jego zastępca przyjmują podzielenie s wyjątkiem dni świątecznych od godz. 18-3 po poł. Reklamistów nadesłanych redakcja nie zwraca.

CENY OGŁOSZEN. Za wiersz milimetrowy przed tekstem 50 gr. W tekście 1 nadesłana 40 gr. za tekstem 30 gr. Drobne ogłoszenia i wiersz dalszy wyraz po 15 gr. Najtańsze ogł. drobne zł. 150. Ogłoszenia zamiejscowe i matrymonejne 50 proc. drożej. Ogłoszenia zagraniczne 100 proc. drożej. W numerach świątecznych i niedzielnych ceny o 25 procent droższe. Ogłoszenia skłonne, fantazyjne, cyfrowe i bilansowe o 50 proc. droższe.

Parlament francuski obraduje

nad USTAWĄ O DEWALUACJI.

Paryż. — Izba poselska zebrała się o godz. 9-ej rano na nadzwyczajne posiedzenie. Minister finansów Auriol przedstawił projekt ustawy dewaluacyjnej. Posiedzenie Izby deputowanych rozpoczęło się o godz. 12-ej m. 20. Na wstępie sprawozdawca komisji finansowej radykalny socjalista Schmitt streścił ustawę o dewaluacji, biorąc niejako w obronę decyzję rządu i uzasadniając jej konieczność. Schmitt jako gorący zwolennik dewaluacji powitany został gorącymi oklaskami lewicy.

Z kolei przystąpiono do dyskusji, w toku której deputowany centrum Colombe jako pierwszy wystąpił z ostrymi zarzutami, domagając się m. in. skreślenia ustawy dewaluacyjnej z porządku obrad.

Dep. Colombe wspomniał o dewaluacji, jaką prowadził Poincare, ale Poincare zniżając frank na 20 centimów, zapłacił przynajmniej wojnę, podczas gdy Vincent Auriol, dewaluując frank na 13 centimów, opłaca tylko błędy rządu.

Z kolei wstąpił na trybunę mówców prawnikowie Marin, który określił uchwałę rządu, jako improwizację. Skrytykował on, że ustawa nie została należeć i precyzyjnie ułożona, że stanowi gmatwaninę uchwał i dekretów, co wszystko narzuca przekonanie, iż rząd wogóle nie

jest zdolny przeprowadzić skutecznej dewaluacji franka. Uchwalenie ustawy — jego zdaniem — przyniesie niewątpliwie ogólne załamanie. Przedwzysztkiem wątpliwość budzi trójporozumienie francusko-angielsko-amerykańskie, gdyż w zasadzie Francja nie otrzymała przecież żadnych wiążących obietnic.

Marin zażądał, aby projekt ustawy odesłano do komisji finansowej celem dokładnego przestudiowania. Sprzeciwili się temu min. finansów Auriol, który m. in. powołał się na to, że Poincare w swoim

czasie, również w jednym dniu uzyskał załatwienie ustawy walutowej w parlamencie. Wobec tego rząd Bluma domaga się, aby dyskusja parlamentarna została dzisiaj jeszcze zakończona.

Na to zauważył Marin, że Poincare posiadał zaufanie całego narodu francuskiego, czego nie można twierdzić o dzisiejszym rządzie. Zresztą projekt ustawy dewaluacyjnej Poincarego skonstruowany był jasno i zwięźle, podczas gdy ustawa wniesiona przez gabinet Bluma, zawiera całe mnóstwo zawyżonych postanowień, w których trzeba się ostrożnie rozpatrzeć.

W rezultacie wniosek deputowanego Marin został 365 głosami przeciwko 248 odrzucony i na tem posiedzenie Izby odroczone.

Po zdobyciu Toledo

JAK WZIĘTO MIASTO I UWOLNIONO „LWÓW ALCAZARU“

Paryż. — Wiadomości otrzymane tutaj z różnych źródeł potwierdzają zdobycie i uwolnienie obłożonych w Alkazarze bohaterskich kadetów.

Rzeczoznawcy wojskowi stwierdzają, że sukces powstańców na tym odcinku przerasta znaczeniem swym wypadki na innych frontach i może mieć decydujący wpływ na ogólny przebieg wojny domowej.

Znaczenie moralne zajęcia Toledo, nie da się w swych skutkach obliczyć. Niewątpliwie jednak przyczyni się ono do podniesienia ducha i porywu bojowego wśród wojsk narodowych, jak z drugiej strony będzie powodem upadku nastrojów wśród czerwonych, wywołując w szeregach ich demoralizację i zniechęcenie.

Pod tym względem zdobycie Toledo otwiera wojskom narodowym bezpośredni dostęp do Madrytu, który obecnie ujęty jest w kleszcze oddziałów powstańczych od zachodu i północy i południa. Dalsze energiczne prowadzenie ofensywy przez wojska narodowe na tym odcinku, może doprowadzić do zajęcia Madrytu i zadania śmiertelnego ciosu czerwonej Hiszpanji. Poza tem w Toledo znajdują się jedna z największych fabryk bro-

ni w Hiszpanji.

Wedle informacji z różnych źródeł, zdobycie Toledo i odsiecz Alcazaru przedstawiają się następująco:

W nocy z soboty na niedzielę, przedostały się do miasta oddziały wywiadowcze wojsk narodowych, które stwierdziły, że opór czerwonych jest już bardzo słaby. W następstwie tego, rozpoczęto przygotowania do szturm, który rozpoczął się w niedzielę po południu.

Pierwsze oddziały wkroczyły do Toledo o godz. 3-ej popołudniu przez bramy „Visacra“ i „Cameron“. W pół godziny później po walkach wręcz, powstańcy wkroczyli do centrum miasta, zdobywając ratusz atakiem na bagnety. Obsadzono również dworzec kolejowy i most. Do godz. 9-ej wieczór obsadzono całe miasto.

Z chwilą rozpoczęcia ataku, bohaterscy kadeci urządzili wycieczkę z Alcazaru i połączyli się z odsieczą. Radość i wzruszenie opanowało wszystkich.

Bohaterscy obrońcy Alcazaru w postrzępionych mundurach, z zapadłymi twarzami, zmierzowani i przemęczeni, witali ze łzami w oczach swoich oswojonych. Wkrótce też z po-



Osobliwość słynnej Kalwarji kaszubskiej. Stolica powiatu morskiego Wejherowo słynie na całe Kaszuby ze swej wspaniałej Kalwarji, celu licznych pielgrzymek rybackich mieszkańców wybrzeża. Do osobliwych kaplic bezspornie należy kaplica św. Weroniki, reprodukowana w fragmencie na powyższym zdjęciu. Utrzymana w stylu kaszubskim, stundowana została przez najmłodszą córkę z pierwszego małżeństwa zarobociela Wejherowa. Jakóba Weyhera, Anne Terese. Kaplica zbudowana została w roku 1651. Posiadała w wnętrzu figurę św. Weroniki z chustą. obramowanie dookoła utrzymane w stylu ludowym posiada herby rodziny Weyherów.

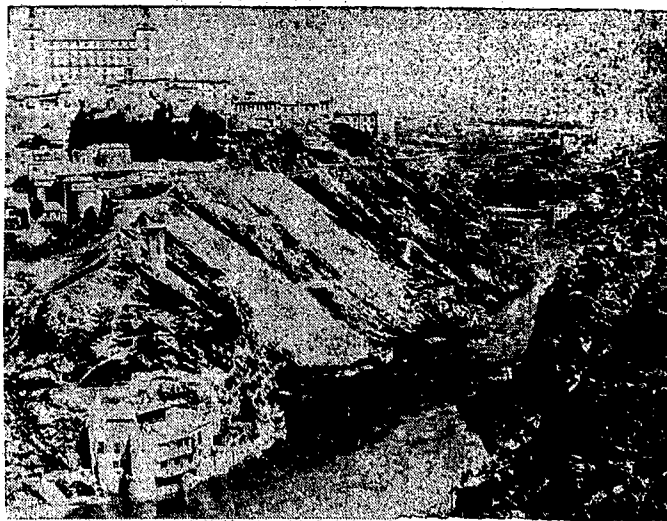
Kanclerz Hitler

o motoryzacji Niemiec.

Berlin. — W niedzielę, nastąpiło otwarcie nowego 90-kilometrowego odcinka autostrady śląskiej na trasie Wrocław — Lignica.

Z okazji otwarcia nowego odcinka Kanclerz Rzeszy wygłosił dłuższe przemówienie w którym przedstawił dalszy rozwój motoryzacji w Niemczech. Jeżeli autostrady wydają się komukolwiek zbyt gigantyczne — mówił kanclerz Hitler — to należy tu przypomnieć, iż Rzesza dróg tych nie buduje z myślą o teraźniejszości, lecz po to, by korzystały z nich pokolenia żyjące w r. 2000 i 2500. Przewidywany konflikt, jaki miał powstać z dniem wielu, na tle konkurencji nowo wybudowanych autostrad z kolejami Rzeszy nie tylko nie miał miejsca, lecz przeciwnie koleje niemieckie służyły dziełu budowy autostrad radą i pomocą. Za 5 lat — ciągnął dalej kanclerz — Niemcy posiadac będą 7.000 km. autostrad, a po upływie 18 miesięcy nie będą potrzebować importować benzyny, a w przeciagu lat 4 rozwiązane zostaną definitywnie wszystkie problemy związane z motoryzacją kraju.

Kreśląc rozwój motoryzacji na dalszą przyszłość, kanclerz oświadczył, iż po upływie pewnego czasu, na autostradach niemieckich pojawiają się miliony samochodów, a już za lat 10 może uruchomione zostaną masy tak zw. samochodów popularnych, samochodów ciężarowych i autobusów uruchomionych przez organizację „Kraft durch Freude“. W zakończeniu tego przemówienia kanclerz dał wyraz przekonaniu, iż nowo powstała autostrada jeszcze silniej zwiąże prowincję śląską z całą Rzeszą



Pod murami Toledo.

Ostatnie depesze przyniosły już wiadomość o zdobyciu przez oddziały powstańczych wojsk hiszpańskich miasta Toledo. Słynni kadeci — przysłówiowie „lwy Alcazaru“ — zostali uwolnieni. Walki między powstańcami a milicją ludową pod murami Alcazaru i Toledo należały niewątpliwie do najkrwawszych w historii obecnej rewolucji hiszpańskiej. Zdjęcie nasze przedstawia rzut oka na Toledo i słynny Alcazar.

między gruzów i podziemi twierdzy powychodziły kobiety, rzucając się na kolana i głośno dziękując Bogu za zwycięstwo. Ranni, nie bacząc na swój stan, śpieszyli również naprzeciw wybacwów, wznosząc nieustannie okrzyki: „Niech żyje Hiszpanja!“

W samym Toledo zniszczenie nie jest zbyt wielkie; jedynie okolica katedry wykazuje skutki wojny. Natomiast katedra jest nieuszkodzona.

Popołudniu czerwona artylerja podjęła jeszcze atak na Alcazar. Po obu stronach czynne było lotnictwo.

Z nadejściem zmroku ogień ustał, a czerwoni musieli się wycofać na most św. Marcina. Stamtąd rzucili się w poplochu do ucieczki w kierunku Ciudad Real, bowiem droga do Madrytu została przez powstańców odcięta.

Główne oddziały powstańców pod komendą gen. Varela weszły do Toledo w poniedziałek rano.

Wczoraj w nocy wygłosił gen. de Llano w radiostacji sewilskiej przemówienie, w którym oficjalnie zawiadomił o zdobyciu Toledo. Generał przypomniał ofiarność cierpienia i bohaterski opór garstki kadetów, które wywołały podziw w całym świecie. Przemówienie zakończył okrzykiem: Niech żyje Hiszpanja!

Entuzjazm z powodu odsieczy Alcazaru jest powszechny i żywiołowy. Z Hiszpanji i z całego świata nadchodzą do Sewilli depesze z wyrazami radości.

Obrona Alcazaru będzie wiecznie żyła w historii Hiszpanji, jako czyn, który godnie może stanąć obok największych czynów bohaterskich w ubiegłych wiekach.

W Sewilli odbyły się w niedzielę entuzjastyczne manifestacje.

tów — oświadcza, że dewaluacja była nieunikniona i będzie punktem wyjścia do nowej polityki gospodarczej.

FRANCUSKA GWARDJA RUCHOMA BRONI ANDORRY PRZED CZERWONEMI BANDAMI.

Paryż. — Jak donosi Havas, mikroskopijna republika Andorra, położona na pograniczu Francji i Hiszpanii, a zarządzana na podstawie swej konstytucji przez biskupa miasta Urgelu i prezydenta republiki francuskiej, jako dwóch regentów, zwróciła się do Francji z prośbą o pomoc, albowiem poczuła się zagrożona przez anarchistów katalońskich.

Preфекt okręgu pogranicznego, odpowiadając na ten apel o pomoc, wysłał oddział t. zw. gwardji ruchomej, która przedostała się przez góry do Andory i zajęła stanowisko na granicy Andorry i Hiszpanii.

Katalończycy nie chcieli WALCZYĆ POD TOLEDO.

St. Jean de Luz. — Do obrony Toledo należał także oddział milicji katalońskiej, który swego czasu brał udział w wyprawie na Malorkę. Oddział ten powrócił jednak przed paru dniami samowolnie z frontu toledońskiego do Madrytu. Katalończycy oświadczyli, że nie chcą walczyć pod Toledo, ponieważ to oznacza pewną śmierć.

Po przybyciu do Madrytu oddział kataloński otoczono przez inne pewne oddziały milicji czerwonej i rozbrojono. Przyszło przy tej sposobności do strzelaniny, w której poległo kilkunastu milicjantów.

ROZSTRZELANIE 85 ZAKŁADNIKÓW W BILBAO.

Bilbao. — Okrety rządowe bombardowały wieś Zumaya, zajęta przez powstańców.

6 samolotów powstańców obrzuciło bombami Bilbao, burząc liczne domy mieszkalne. Przeszło 150 osób zginęło. Niektóre bomby ważyły 250 kg.

Na pokładzie okrętu „Axuna Mendi” rozstrzelano 45 zakładników, 26 na pokładzie „Cobo Quiolotes”, 14 na okręcie „Alturna Mendi”.

Delegat międzynarodowego Czerwonego Krzyża Junod usiłował interwenjować, by uratować życie zakładników, ale zadanie jego jest niezmiernie trudne ze względu na nastroj wśród czerwonych.

Bitwy w Palestynie

Arabowie ponieśli poważne straty.

Jerozolima. — Między oddziałem wojsk brytyjskich a powstańcami arabskimi doszło do jednej z największych bitew, jakie zanotowano od czasu wybuchu ruchów w Palestynie.

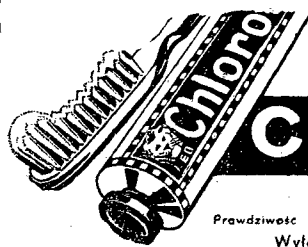
Oddział strzelców szkockich zaatakował większą koncentrację koło miejscowości Jenin. Na pomoc wojskom wezwano samoloty, które zaatakowały tyły głównego oddziału powstańców. Bitwa trwała

kilka godzin i Arabowie ponieśli ciężkie straty. — Ogółem Arabowie stracili przeszło 50 zabitych i rannych.

W czasie bitwy jeden samolot brytyjski ładował przymusowo, przy czym pilot został ranny. Po stronie wojska zabity został jeden żołnierz. Oddział arabski został rozproszony.

Druga, większa utarczka wywiązała się pod Hebronem w związku z napadem na kupców arabskich. Oddział wojska urządził pościg za bandytami arabskimi, którzy napadli na kupca i natrafił przy tym na oddział w składzie 50 powstańców arabskich. W czasie strzelaniny 3-ch Arabów zostało zabitych, a kilkunastu rannych. Po stronie wojska został ranny jeden oficer i jeden żołnierz.

W pobliżu Nablus doszło do utarczki pomiędzy patrolem wojskowym a Ara-



Nawet przy najdalej idących wymaganiach

Chlorodont

zadowoli każdego.

Prawdziwe pasty gwarantuje czerwona głowa lwa na opakowaniu.
Wylączno sprzedaż: Miraculum, Kraków.

bami. 2-ch Arabów zostało zabitych.

W Starym Mieście w Jerozolimie ranny został jeden żyd, którego napadło 5-ciu Arabów. Ponadto zanotowano szereg wypadków rzucania bomb, m. in. na obóz wojskowy w Kalkilie.

sowego stanowiska i mianujący go ko misarzem poczty i telegrafów na miejsce Aleksego Rykowa, zwolnionego z tego stanowiska bez otrzymania nowej nominacji.

Na miejsce Jagody, który jako kom. spraw wewnętrznych i szef GPU odgrywał wybitną rolę w sowieckim życiu politycznym, został mianowany sekretarzem C. K. wszechzwiązkowej partii komunistycznej Nikołaj Jeżow, który jednocześnie był przewodniczącym głównej komisji kontroli przy C. K. partii.

Najbardziej sensacyjnym momentem dokonanych zmian jest usunięcie Jagody ze stanowiska komisarza spraw wewnętrznych i powierzenie mu zupełnie apolitycznego, drugorzędnego resortu, co jest równoznaczne z wyeliminowaniem potężnego do niedawna szefa G. P. U. z kierownictwa grupy Stalina. Usunięcie Jagody jest dalszym etapem zaciętych walk wewnętrznych, odbywających się za kulisami sowieckiego życia politycznego. Już przed dwoma laty stanowisko Jagody było zachwiane wskutek antagonizmu, który powstał pomiędzy G. P. U. i centralnym komitetem partii. Wówczas pod naciskiem swoich towarzyszy partyjnych Stalin zdecydował się na ograniczenie wpływów Jagody i na nominację sekretarza C. K. partii Akałowa na stanowisko zastępcy szefa G. P. U. Wkrótce jednak Jagodzie udało się przywrócić swoje wpływy i usunąć Akałowa z kierowniczego stanowiska w G. P. U. Akałow został wówczas mianowany sekretarzem CIK'a ZSSR. Obecnie na miejsce Jagody, który należał do starych bolszewików, mianowano Jeżowa, należącego do młodszej generacji współpracowników Stalina (ur. w 1895 r.).

Bezpośrednim powodem usunięcia Jagody jest zbyt optymistyczna ocena nastrojów ludności sowieckiej na tle zamierzonej reformy konstytucji. Jak się okazuje, w związku z tą reformą powstały liczne fermenty zarówno w kołach partyjnych jak i robotniczych. Były komisarz poczty i telegrafów Rykow, będący w nielasku u Stalina, będzie wyznaczony na podrzędne stanowisko administracyjne w kraju nadwołżańskim.

Otwarcie muzeum Kościuszki w Szwajcarii

Solura. — Starożytne miasto szwajcarskie Solura gościło w swych murach przedstawicieli 3-ch narodów, przybyłych tutaj, by uczcić pamięć wielkiego bohatera naszych dziejów, Tadeusza Kościuszkę, którego życie i prace zapisane są także złotymi zgłoskami w historii Stanów Zjednoczonych i Szwajcarii. Piękna ta i wzruszająca uroczystość wywarła na wszystkich obecnych głębokie wra-

żeń i z prawdziwą radością patrzą się na odrodzenie Rzeczypospolitej.

W imieniu rządu polskiego min. Beck podziękował wszystkim, którzy przyczynili się do stworzenia muzeum, za ich pracę, witaając z prawdziwą radością fakt utworzenia tego muzeum w Solurze.

Min. Modzelewski skreślił dzieje powstania muzeum, dziękując poszczególnym osobistościom i instytucjom, które przy-

Muzeum Tadeusza Kościuszki w Szwajcarii.

W Solurze w Szwajcarii nastąpiło uroczyste otwarcie muzeum Tadeusza Kościuszki. Symboliczna wstęga przecięła min. Beck. Muzeum gromadzi liczne zbiory i oryginalne pamiątki po Tadeuszu Kościuszcze. Zdjęcie na sześcioramiennej przedstawia jedną z sal muzeum Kościuszki z licznymi przedmiotami, obrazami i innymi oryginalnymi pamiątkami po Kościuszcze.



żenie i wykazała szczerą sympatię narodu szwajcarskiego do Polski.

Uroczystość ta odbyła się w ramach otwarcia Muzeum Kościuszkowskiego w Solurze, gdzie przed 119-tu laty Naczelnik Państwa zamknął swe oczy na zawsze.

Na uroczystość przybył minister Beck wraz z członkami delegacji polskiej przy Lidze Narodów, min. Modzelewski z personelem poselstwa R. P. w Bernie, min. pełnomocny Stanów Zjednoczonych w Bernie, mr. Wilson, członkowie rządu federalnego w osobach pp. Motty i Oberchta, członkowie władz kantonu i miasta Solury oraz liczni przedstawiciele tułejego społeczeństwa.

Potomek rodziny zaprzyjaźnionej z Kościuszką, hr. Lenegrone-Morsini wręczył ministrowi Beckowi, jako upominek list napisany przez Kościuszkę.

Po śniadaniu wszyscy udali się do ratusza, gdzie w czasie posiedzenia Wielkiej Rady Kantonalnej odbyła się inauguracja muzeum. Wygłoszono liczne przemówienia ze strony przedstawicieli Komitetu muzeum, władz kantonalnych i miejskich, przy czym szczególnie gorąco przyjęto mowę min. Motty, który w płomiennych słowach dał wyraz przyjaźni, jaką żywi naród szwajcarski do Polski, podkreślając, że Szwajcarzy mają zawsze podziw dla walk o wolność Polaków

czynili się do stworzenia tej placówki. Przedstawiciele miasta Solura, przyjmując pod swoją opiekę Muzeum Kościuszkowskie, zaznaczyli, że miasto Solura, pragnąc dać wyraz przywiązaniu do osoby Tadeusza Kościuszki, postanowiło jedną z ulic, przy której ma stanąć wyższa uczelnia kantonalna, nazwać imieniem Tadeusza Kościuszki.

Po tej uroczystości w ratuszu miasta, podczas której odegrane były hymny narodowe polski, szwajcarski i amerykański, obecni udali się do Muzeum, mieszczącego się w dawnym mieszkaniu Tadeusza Kościuszki. Jeden z pokoiów został urządzony dokładnie tak samo, jak gdy żył w nim i umarł tam Tadeusz Kościuszko, podczas gdy drugi pokój zawiera przedmioty pamiątkowe, związane z osobą Naczelnika, lub też zabytki, odnoszące się do epoki Kościuszkowskiej.

Zmiany w rządzie sowietów

Ryga. — Z Moskwy donoszą: Ukazał się dekret prezydium CIK'a ZSSR, usuwający ludowego komisarza spraw wewnętrznych Jagodę z dotychcza-

Wyniki wyborów do rady miejskiej w Łodzi

Łódź. — W ostatnim wyniku wyborów w Łodzi, 34 mandaty uzyskała P. P. S. ze związkami klasowymi. Obóz narodowy otrzymał 27 mandatów, żydzi 11 mandatów, w tym Bund 6, a pozostałe organizacje żydowskie 5 mandatów. Uderza, iż w walce, jaka się toczyła między frontem narodowym a frontem ludowym, znikły wszystkie drobniejsze ugrupowania. Nie uzyskał ani jednego mandatu tak zwany chrześcijańsko-narodowy front robotniczy, któremu patronowali poseł Wadowski i senator Algajer. Ułamkowa ilość głosów otrzymał Związek związków zawodowych. Przepadły wszystkie listy, wysuwające hasła gospodarcze, otrzymując znikomą ilość głosów. Uderza również fakt, że Niemcy nie zdobyli ani jednego mandatu.

Według stosunku ilości głosów P. P. S. uzyskała w wyborach 95,115 głosów, obóz

narodowy 78,519, żydzi 49,295 głosów. Na listę socjalistyczną, jak slychać, głosowali również masowo miejscowi komuniści, jako też część ludności żydowskiej.

Należy nadmienić, że ilość głosów, potrzebna do uzyskania mandatu była w r. bież. większa, aniżeli w r. 1924.

Ogółem głosów w a ż n y c h oddano 256,207 na 304,303 uprawnionych do głosowania, co wynosi 77,33 procent. Jeżeli jednak wziąć pod uwagę dość znaczną ilość głosów nieważnych, należy przyjąć, że frekwencja wyniosła przeciętnie ponad 80 procent. Największe zainteresowanie wyborami okazały dzielnice żydowskie i robotnicze, gdzie frekwencja sięgała nieraz nawet 96 procent, przeciętnie zaś nie spadała poniżej 90 procent. Znacznie słabiej głosowało centrum miasta, gdzie frekwencja była znacznie



Z frontu genewskiego

Na zdjęciu naszym minister Spraw Zagr. p. Józef Beck w towarzystwie stałego delegata Polski w Genewie p. min. Kontamińskiego rozmawia z ówczesnym wiceprezesa pałacu Ligi Narodów z generalnym sekretarzem Ligi p. Avenolem, po głoszeniu mowach min. Edena i delegata hiszpańskiego del Vayo, wygłoszonych na plenum Ligi.



